

ประเทศไทย: ยุติการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

บริษัทฟาร์มไก่ของไทยฟ้องคดีอาญาใหม่ต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่สำคัญของไทย

(กรุงเทพฯ 3 มิถุนายน 2563) – ทางกรไทยควรชัดเจนว่าไม่ให้บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทฟาร์มไก่ ฟ้องคดีที่ไม่มีมูลต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ฟอรัตี้ฟายไรต์กล่าวในวันนี้ บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ได้ฟ้องคดีหมิ่น ประมาททางอาญาเพิ่มเติมต่ออังคณา นีละไพจิตร ผู้รับรางวัลแมกไซไซประจำปี 2562 และอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติอีกหนึ่งคดี สองข้อกล่าวหา และฟ้องเพิ่มเติมต่อพุทธรณี กางกัน ผู้เชี่ยวชาญอาวุโสด้านสิทธิมนุษยชน ฟอรัตี้ฟาย ไรต์อีกหนึ่งคดี เจ็ดข้อกล่าวหา โดยเป็นผลมาจากการใช้โซเชียลมีเดียอย่างชอบด้วยกฎหมาย

จากคดีใหม่ที่ถูกฟ้องนี้ ส่งผลให้ **อังคณา นีละไพจิตร** ถูกฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญารวมกันแล้วสองคดี รวม สี่ข้อกล่าวหา หากศาลลงโทษเรียงกระทงความผิดแล้ว จะมีโทษจำคุกสูงสุดถึงแปดปี และ/หรือปรับสูงสุดถึง 8 แสนบาท ในขณะที่ **พุทธรณี กางกัน** ถูกฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาแล้วสองคดี รวม 21 ข้อกล่าวหา หากศาลลงโทษเรียงกระทง ความผิดแล้ว จะมีโทษจำคุกสูงสุด 42 ปี และ/หรือปรับสูงสุดถึง 4.2 ล้านบาท

“ยิ่งปล่อยให้คดีเหล่านี้เกิดขึ้นนานเพียงไร ก็ยิ่งทำให้ดูเหมือนว่ารัฐบาลไทย ยินยอมให้มีการคุกคามด้วย กระบวนการยุติธรรมต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ประเทศไทยต้องแก้ไขกฎหมายและระบบยุติธรรม เพื่อป้องกัน “ไม่ให้หน่วยงานธุรกิจแทรกแซงทำลายสิทธิได้” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอรัตี้ฟายไรต์กล่าว “ไม่ควรมี ใครถูกลงโทษทางอาญาเพียงเพราะการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

การฟ้องคดีใหม่เหล่านี้เป็นผลจาก บริษัทอ้างว่า ได้มีการทวิตหนึ่งข้อความ และการรีทวีตอีกหนึ่งข้อความโดย อังคณา นีละไพจิตร และการทวิตหนึ่งข้อความและการรีทวีตข้อความโดยพุทธรณี กางกัน ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562 ถึง 30 มกราคม 2563 โดยเนื้อหาที่โพสต์เป็นการแสดงความสนับสนุนต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกฟ้องคดีโดย บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ที่อ้างว่าเป็นการนำไปสู่การเผยแพร่ลิงก์ไปยังไบแกลงข่าวที่เผยแพร่โดยฟอรัตี้ฟายไรต์เกี่ยวกับ คดีเหล่านี้

ธนภรณ์ สาลีผล ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอีกคนหนึ่ง อดีตเจ้าหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน ฟอรัตี้ฟายไรต์ ถูก ดำเนินคดีในข้อหาทำนองเดียวกันกับคดีใหม่ของอังคณาและพุทธรณี เนื่องจากการทวิตสองข้อความและรีทวีตสาม ข้อความ ระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน 2562 ถึง 30 มกราคม 2563 เธออาจได้รับโทษรวมห้าข้อกล่าวหา ซึ่งหากลงโทษ เรียงกระทงความผิด อาจจะถูกจำคุกสูงสุดถึง 10 ปี และ/หรือปรับสูงสุด 1,000,000 บาท หากศาลตัดสินว่ามีความผิด

สำหรับคดีใหม่ทั้งสามคดีนี้ ศาลอาญากรุงเทพใต้กำหนดให้มีการไต่สวนข้อพิพาทระหว่างบริษัทธรรมเกษตร จำกัด กับ ผู้หญิงทั้งสามคน ในวันที่ 5 สิงหาคม 2563 ส่วนการไต่สวนมูลฟ้องคดีที่ฟ้องคดีของ ธนภรณ์ สาลีผล จะมีขึ้นใน วันที่ 17 สิงหาคม และการไต่สวนมูลฟ้องคดีที่ฟ้องคดีต่ออังคณา นีละไพจิตร และพุทธรณี กางกันจะมีขึ้นในวันที่ 31 สิงหาคม หากการไต่สวนไม่เป็นผล

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ศาลอาญากรุงเทพได้ ได้เลื่อนนัดสำหรับคดีก่อนหน้าของ อังคณาและพุทธิณี และนัดฟังกำหนดวันไต่สวนใหม่ในวันที่ 8 มิถุนายน เนื่องจาก โดยทนายความจากมูลนิธิศูนย์ข้อมูล ชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรทางกฎหมายที่ไม่แสวงหาผลกำไรของไทยที่ว่าความให้กับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งสามคน จะเดินทางไปกำหนดวันนัดต่อศาลในวันดังกล่าว

ทนายความของมูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชนยังจะได้ยื่นคำร้องต่อศาลให้ยกฟ้องคดีใหม่ของอังคณา นีละไพจิตรและ พุทธิณี ไปด้วยกัน ตามมาตรา 161/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลใช้ดุลพินิจยกคำร้อง กรณที่เห็นว่าเป็นการ “ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” ก่อนหน้านี้ ศาลได้ยกคำร้องของศูนย์ข้อมูลชุมชนที่ให้ยกฟ้องคดีต่อพุทธิณี ไปด้วยกัน ตามมาตรา 161/1 มาแล้ว ส่วนของอังคณา ศูนย์ ข้อมูลชุมชนได้ยื่นคำร้องตามมาตรา 161/1 เช่นเดียวกัน และศาลมีคำสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องไปก่อนจึงค่อยมีคำสั่งตามคำ ร้อง ทนายความศูนย์ข้อมูลชุมชนยังได้ยื่นคำร้องตามมาตรา 161/1 สำหรับคดีของธรรณีย์ สาลีผลต่อศาลด้วย

นอกจากนี้ ศาลอาญากรุงเทพก็จะมีคำพิพากษา ในวันที่ 8 มิถุนายน ในคดีที่ฟ้องเอาผิด นาน วิน นักปกป้อง สิทธิมนุษยชน และอดีตรองจ่าของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด และ สุธารี วรรณศิริ อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน พอร์ ตีฟายไรต์ ด้วย โดยคดีนี้ เป็นกรณีของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ฟ้องคดีต่อ นาน วิน และ สุธารี วรรณศิริ เมื่อเดือนตุลาคม 2561 อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานเพื่อเรียกร้องให้ยุติการใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ที่มีบทบาทในการเรียกร้องสิทธิแรงงานแก่แรงงานที่ทำงานในบริษัทธรรมเกษตร จำกัด

ในวันที่ 16 กรกฎาคม ศาลอาญาจะอ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ จากการที่บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ได้ยื่น อุทธรณ์ภายหลังจากที่ศาลอาญากรุงเทพมีคำพิพากษา เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2562 ให้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาททาง อาญาต่อ [งามศุภร์ รัตนเสถียร](#) อาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งถูกบริษัทธรรมเกษตร จำกัดกล่าวหาว่า ได้เผยแพร่ [ใบแถลง ข่าว](#) ของพอร์ตีฟายไรต์ในหน้าเฟสบุ๊กของสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

บริษัทธรรมเกษตร จำกัดได้ฟ้องคดีทั้งหมดอย่างน้อย 37 คดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน 22 คน

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 คุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก เช่นเดียวกับข้อ 19 ของกติการะหว่าง ประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่ง ไทยเป็นรัฐภาคี การฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาในไทยทำให้เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัว ทำให้ไม่ใช้เสรีภาพใน การแสดงออกในประเทศ

ในเดือนมีนาคม 2563 คณะผู้ชำนาญการแห่งสหประชาชาติ ส่งจดหมายถึงรัฐบาลไทยแสดงความกังวลต่อ “การคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่องของบริษัทธรรมเกษตร จำกัดต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน แรงงานข้าม

ชาติ ผู้สื่อข่าว และนักวิชาการ ซึ่งออกมาวิจารณ์สภาพการทำงานในลักษณะที่แสวงหาประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติที่
ฟาร์มไก่ของบริษัทไทยแห่งนี้”

ไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่ให้ความเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และ
แผนปฏิบัติการเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นหนึ่งในสี่องค์ประกอบหลักของแผนปฏิบัติการนี้ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทย
ไม่ได้กำหนดกลไกอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการถูกข่มขู่และคุกคาม

ระหว่างวันที่ 9 – 11 มิถุนายน หน่วยงานของสหประชาชาติได้ร่วมกันจัด United Nations [Virtual Forum](#) on
Responsible Business and Human Rights: Asia and the Pacific และการฟ้องคดีปิดปาก (SLAPP) เป็นหนึ่งใน
ประเด็นสำคัญของการอภิปรายในเวทีนี้

“รัฐบาลไทยไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เพื่อหยุดยั้งบริษัทธรรมชาติ จำกัดจากการฟ้องคดีที่เป็นอันตรายและ
ปราศจากมูลความจริง” เอมีกล่าว “เวทีธุรกิจและสิทธิมนุษยชนที่กำลังจะมีขึ้น จึงเป็นโอกาสที่รัฐบาลและหน่วยงานธุรกิจ
ที่เคารพสิทธิ จะแสดงจุดยืนเพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ

Amy Smith, Executive Director, Fortify Rights

+66 87 795 5454 (WhatsApp, Thailand)

+1 207 322 2939 (U.S.)

Email: amy.smith@fortifyrights.org

Twitter: [@AmyAlexSmith](#), [@FortifyRights](#)

Matthew Smith, Chief Executive Officer, Fortify Rights

+66 85 028 0044 (Thailand; WhatsApp)

+1 202 503 8032 (U.S.)

Email: Matthew.Smith@FortifyRights.org

Twitter: [@matthewsmith](#), [@FortifyRights](#)